

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА АГРОІНЖЕНЕРІЇ ТА
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ І ТЕХНІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ

Розробник: Олександр ГОРБЕНКО, завідувач кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту, к.т.н., доцент,

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Взаємозамінність, стандартизація і технічні вимірювання
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Олександр Горбенко , – к. т. н., доцент Контакти: ауд. 337, навчальний корпус № 3 E-mail: oleksandr.gorbenko@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/gorbenko-oleksandr-viktorovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	274 Автомобільний транспорт ОПП Автомобільний транспорт
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з механічної інженерії За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни ОК «Матеріалознавство і технології конструкційних матеріалів»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: здобуття здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних навичок використання та дотримання вимог комплексних систем загальнотехнічних стандартів, виконання розрахунків по обґрунтуванню допусків розмірів і призначенню посадок, метрологічного забезпечення на різних рівнях виробництва.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування вмій та навичок практично нормувати точність геометричних параметрів деталей, з'єднань, складальних одиниць; здійснювати точні розрахунки геометричних параметрів, розмірних ланцюгів з використанням комп'ютерних програм; позначати норми точності на робочих і складальних кресленнях; призначати вимірювальні засоби і користуватися ними.

Компетентності

Загальні

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Фахові

ФК 3. Здатність проведення вимірювального експерименту і обробки його результатів.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття.

ПРН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 10. Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Основи взаємозамінності. Основні терміни та визначення.

Тема 2. Технічні вимірювання та забезпечення точності обробки деталей

Тема 3. Взаємозамінність гладких циліндричних з'єднань.

Тема 4. Теоретичні основи розрахунку і вибору посадок.

Тема 5. Допуски і посадки вальниць кочення. Селективне складання.

Тема 6. Взаємозамінність гладких конічних з'єднань. Взаємозамінність нарізних з'єднань.

Тема 7. Взаємозамінність шпонкових і шліцьових з'єднань.

Тема 8. Взаємозамінність зубчастих і черв'ячних передач.

Тема 9. Розрахунок розмірних ланцюгів.

Тема 10. Основи стандартизації.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

1. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	274АТ бд 2022			
	усього	л	лаб	с.р
Тема 1. Основи взаємозамінності. Основні терміни та визначення.	10	2	-	8
Тема 2. Технічні вимірювання та забезпечення точності обробки деталей	22	2	14	6
Тема 3. Взаємозамінність гладких циліндричних з'єднань.	10	2	-	8
Тема 4. Теоретичні основи розрахунку і вибору посадок.	12	2	-	10
Тема 5. Допуски і посадки вальниць кочення. Селективне складання.	12	2	2	8
Тема 6. Взаємозамінність гладких конічних з'єднань. Взаємозамінність нарізних з'єднань.	12	-	4	8
Тема 7. Взаємозамінність шпонкових і шліцьових з'єднань.	12	2	2	8
Тема 8. Взаємозамінність зубчастих і черв'ячних передач.	8	-	-	8
Тема 9. Розрахунок розмірних ланцюгів.	10	2	-	8
Тема 10. Основи стандартизації.	12	2	2	8
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Екзамен	Разом
ПРН 1	12	24	10	46
ПРН 7	12	10	5	27
ПРН 10	12	10	5	27
Разом	36	44	20	100

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		Максимальний	Мінімальний
ПРН 1	46	46	28
ПРН 7	27	27	16
ПРН 10	27	27	16
Разом	100	100	60

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Лабораторні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Дудніков А.А. Основи стандартизації, допуски, посадки і технічні вимірювання. Київ, 2006. 294 с.
2. Взаємозамінність, стандартизація і технічні вимірювання (2-е видання доповнене і перероблене) : підручник / за ред. І.С. Сірого. Київ : Аграрна освіта, 2009. 353 с.
3. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : підр. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Іванова Г.О., Шебаніна В.С. 2-е вид., перероб. і доповн. Київ : Видавництво „Аграрна освіта”. 2010. 577 с.
4. Когут М.С., Лебідь Н.М., Білоус О.В., Кравець І.Є. Основи взаємозамінності, стандартизації, сертифікації, акредитації та технічні вимірювання. Львів : Світ, 2010. 528 с.

Допоміжні

1. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання. Практикум : підруч. / за ред. Г. О. Іванова і В. С. Шебаніна. Миколаїв : МНАУ, 2016. 428 с.
2. ДСТУ 2500-94 Основні норми взаємозамінності. Єдина система допусків та посадок. Терміни та визначення. Позначення і загальні норми.
3. ДСТУ 3021-95 Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення.
4. ДСТУ 1.0-93 Державна система стандартизації України. Основні положення.
5. Саранча Г.А., Якимчук Г.К. Метрологія, стандартизація та управління якістю: підручник. Київ : Основа, 2004. 376 с.
6. Цюцюра В.Д., Цюцюра С.В. Метрологія та основи вимірювань: навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. 180 с.
7. Якушев А.И. Взаимозаменяемость, стандартизация и технические измерения. М. : Машиностроение, 1987. 352с.
8. Горбенко О.В., Келемеш А.О. Дослідження властивостей полімер-них матеріалів при відновленні не-рухомих підшипникових з'єднань. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені П. Василенка*. Харків. 2017. С.6
9. Kelemesh A., Dudnikov I., Dudnikov A., Gorbenko O. Research of wear resistance of bronze bushings during plastic vibration deformation. *Eastern-European*

Journal of Enterprise Tech-nologies. 2017. Vol. 2, № 11. (86). P. 16 – 21.
<https://doi.org/10.15587/1729-4061.2017.97534>.

10. Горбенко О.В., Дудніков А.А., Келемеш А.О. Робочий зошит з дисципліни: «Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання» для здобувачів вищої освіти інженерно-технологічного факультету. Полтава, РВВ ПДАУ. 2021. 28 с.

11. Дудніков А.А., Горбенко О.В., Келемеш А.О. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва спеціальності 208 «гроінженерія та за освітньо-професійною програмою Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва спеціальності 133 Галузеве машинобудування. Полтава, РВВ ПДАА, 2018. 60 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://moodle.pdaa.edu.ua>.

2. Взаємозамінність та технічні вимірювання : підручн. для вищ. та серед. техн. навч. закл. / за ред. А. П. Кудрін, В. В. Лубяний, В. Д. Хижко. Київ : Астра Пол, 2005. 208 с.

<https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/33512>